

3. Z ústavnej sťažnosti, jej doplnení a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4T/6/2018 zo 17. septembra 2018 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 4To/13/2018 z 5. februára 2019 (ktorým bolo odvolanie sťažovateľa proti prvostupňovému rozsudku zamietnuté) uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. f) Trestného zákona, v prvom bode obžaloby v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a v druhom bode obžaloby v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona a v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody na doživotie, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.
4. Uznesením najvyššieho súdu č. k. 2TdoV 10/2019 z 20. apríla 2020 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa podané proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 5. februára 2019.
5. Sťažovateľ 29. marca 2021 podal návrh na povolenie obnovy konania, ktorý špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 14Nt/1/2021 z 21. októbra 2021 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.
6. Najvyšší súd uznesením č. k. 2 Tost 63/2021 zo 7. decembra 2021 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu prvostupňového súdu z 21. októbra 2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutým uzneseniam špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu a postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, podal sťažovateľ túto viackrát doplnenú ústavnú sťažnosť, v ktorej v prvom rade tvrdí, že trestnej činnosti, pre ktorú bol trestne stíhaný, sa nedopustil a odsúdený bol bez toho, aby jeho vina bola preukázaná. Podľa názoru sťažovateľa dôkazy boli zo strany konajúcich všeobecných súdov svojvoľne a tendenčne vyhodnotené v jeho neprospech. Zároveň bola porušená zásada *in dubio pro reo*.
8. Svoje odsúdenie sťažovateľ vníma ako nezákonné a nesprávne, keď toto bolo založené na výpovediach svedkov, ktorých pravdivosť nebola zo strany všeobecných súdov preverená. Je presvedčený, že svedkovia v jeho neprospech vypovedali z dôvodu, aby v iných trestných konaniach získali výhody. Pritom žiadne „očité“ svedectvo ani iný dôkaz o spáchaní skutku sťažovateľom neexistuje. Ani samotní súdni znalci podľa sťažovateľa nevedeli uviesť, či poškodená bola zavraždená. Preto sťažovateľ zotrval na názore, že jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom, resp. neboli získané – zabezpečené – a následne vykonané potrebné dôkazy, a to ani tie, ktoré mali svedčiť v jeho prospech a preukázať jeho nevinu, teda že sa skutku nemohol dopustiť.
9. Podľa sťažovateľa konajúce súdy uverili v niečo, čo sa nedá dokázať, a to je v priamom rozpore s požiadavkou preukázania viny nad akúkoľvek pochybnosť. Z toho dôvodu sťažovateľ nepovažuje špecializovaný trestný súd a najvyšší súd za nestranné.
10. Za chaotický a nezrozumiteľný sťažovateľ považuje v odsudzujúcom rozsudku obsiahnutý opis skutku, ktorého sa mal dopustiť. Rozsudok z toho dôvodu považuje za neodôvodnený a nezákonný, ktorý obsahuje formálne, procesné a hmotnoprávne „vady“.

11. Sťažovateľ zhrnul, že trestnom konaní, ktorého obnovy sa domáhal, bolo porušené jeho právo na obhajobu, rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, a na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, ako aj na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

12. Postupu špecializovaného trestného súdu, ako aj najvyššieho súdu sťažovateľ vytýka, že ani v konaní o povolení obnovy konania nevykonali ním navrhované dôkazy preukazujúce jeho nevinu. Ním prednesené návrhy boli zo strany konajúcich súdov ignorované, neboli overené jeho obhajobné tvrdenia, neboli predvolaní a vypočutí ním navrhovaní svedkovia. Sťažovateľ ako nový dôkaz navrhoval aj opätovné vyšetrenie jeho duševného stavu.

13. Rozhodnutia všeobecných súdov rozhodujúcich o jeho návrhu na povolenie obnovy konania podľa názoru sťažovateľa svojimi náležitosťami nezodpovedajú požiadavkám § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Absentujú v nich právne úvahy, ktorými sa súdy riadili, ako aj uvedenie vyhodnotenia zákonne získaných dôkazov. Odôvodnenie rozhodnutí preto sťažovateľ považuje za nejasné, neúplné a nepreskúmateľné.

14. Člena senátu špecializovaného trestného súdu [REDAKOVANÉ], ktorý rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania, sťažovateľ považuje za zaujatého, pretože s ním mal konflikt a tento rozhodoval aj o väzobnom stíhaní sťažovateľa.

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predniesol otázku, či „*má byť nahrávané aj pojednávanie o návrhu na obnovu konania*“, keďže mu žiadna zvuková nahrávka doručená nebola.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3, čl. 7 ods. 1 a 2 a čl. 13 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14Nt/1/2021 a jeho uznesením z 21. októbra 2021 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Tost 63/2021 a jeho uznesením zo 7. decembra 2021, ku ktorému malo dôjsť nedostatočným vysporiadaním sa so sťažovateľom uplatnenou argumentáciou, nevykonaním navrhovaných dôkazov, ako aj zaujatosťou člena senátu špecializovaného trestného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím špecializovaného trestného súdu

17. V súvislosti s namietaným postupom a rozhodnutím špecializovaného trestného súdu ústavný súd uvádza, že systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd,

resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa označeného postupu a uznesenia špecializovaného trestného súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti (ako riadneho opravného prostriedku) poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho prvostupňového súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení špecializovaného trestného súdu prostredníctvom sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho základným právam zaručeným ústavou a právam zaručeným dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší ako nadriadený súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti postupu a rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu, ktorým rozhodol o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania.

18. Preto, vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti napadnutému postupu a uzneseniu špecializovaného trestného súdu) už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu

19. Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak

z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

20. V súvislosti s konaním o návrhu na povolenie obnovy trestného konania sa úloha ústavného súdu obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predostreté skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

21. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd v prvom rade citoval dotknutú právnu úpravu vzťahujúcu sa na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku) a v súvislosti s jej interpretáciou sťažovateľovi ozrejmil, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom slúžiacim k náprave chýb v skutkových zisteniach, ktoré vznikli tým, že súdu neboli v čase vyhlásenia rozhodnutia známe skutočnosti alebo dôkazy spôsobilé vnieť odlišný pohľad na skutkový stav veci a v nadväznosti na to i na právne posúdenie a výrok o vine, prípadne o treste. Najvyšší súd uviedol, že účelom obnovy konania nie je posúdiť celkovú zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uviedol tiež, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súd nemôže preskúmať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, či sa pri svojom rozhodovaní vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie významnými okolnosťami a obhajobou obvineného, či rešpektoval jednotlivé zásady trestného konania a pod. V rámci tohto konania je jeho úlohou skúmať v prvom rade formálne náležitosti návrhu na povolenie obnovy konania, ďalej to, či sú v ňom tvrdené Trestným poriadkom predvídané dôvody povolenia obnovy konania, tzn. skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, a napokon to, či by tieto, buď same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo o treste.

22. Najvyšší súd sťažovateľovi tiež vysvetlil, že skutočnosťou skôr neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nebol v pôvodnom konaní dôkazom, ale môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Najvyšší súd doplnil, že dôkazom skôr neznámym v zmysle § 394 ods. 1, 2 a 3 Trestného poriadku môže byť okrem doteraz nevykonaného dôkazu aj dôkaz v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom.

23. Následne najvyšší súd pristúpil ku skúmaniu sťažovateľom uvádzaných dôvodov na povolenie obnovy konania práve z uvedených hľadísk.

24. K navrhovanému výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] najvyšší súd uviedol, že tento svedok bol v pôvodnom konaní vypočutý a jeho výpoveď bola prečítaná na hlavnom pojednávaní. Bolo teda zrejmé, že navrhovaný výsluch tohto svedka nebol dôkazom súdu skôr neznámym, naopak, jeho výpoveď tvorila súčasť dokazovania v pôvodnom konaní.

25. Za novú skutočnosť či nový dôkaz podľa najvyššieho súdu nebolo možné považovať ani údaje zo zdravotnej dokumentácie sťažovateľa, a to z toho dôvodu, že o týchto sťažovateľ nielenže v čase pôvodného konania musel vedieť, ale na ňu poukazoval už počas odvolacieho konania, avšak jeho návrhy na doplnenie dokazovania boli uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietnuté. Išlo teda o dôkaz, s ktorým sa konajúci súd v pôvodnom konaní zaoberal. Najvyšší súd k tomu zopakoval, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súd nemôže preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, či sa pri svojom rozhodovaní vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie významnými okolnosťami a obhajobou obvineného, či rešpektoval jednotlivé zásady trestného konania a pod. (takýto prieskum je vyhradený odvolaciemu, resp. za splnenia určitých podmienok dovolaciemu konaniu).

26. Ani sťažovateľom namietané nepreverenie skutočnosti, či došlo k pokusom o telefonický kontakt s poškodenou po dni jej zmiznutia, nebolo možné podľa najvyššieho súdu považovať za novú skutočnosť, a to z toho dôvodu, že na hlavnom pojednávaní boli prečítané tak poskytnuté prevádzkové a lokalizačné údaje nezvestnej osoby – poškodenej, medzi nimi aj výpis hovorov poškodenej, ako aj údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke sťažovateľa. Opäť tak išlo o skutočnosť, ktorá už bola predmetom dokazovania v pôvodnom konaní.

27. Pokiaľ sťažovateľ namietal pochybenie špecializovaného trestného súdu spočívajúce v odmietnutí vykonania ním navrhovaných dôkazov na verejnom zasadnutí konanom 21. októbra 2021, k tomu najvyšší súd uviedol, že podstatou konania o povolení obnovy konania nie je dopĺňanie dokazovania vykonaného v pôvodnom konaní, ale posúdenie splnenia podmienok na povolenie obnovy konania uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku. V prípade, ak súd zistí, že odsúdeným predkladané skutočnosti alebo dôkazy spĺňajú podmienky na povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, obnovu konania povolí, v opačnom prípade, pri nezistení naplnenia týchto podmienok, návrh na povolenie obnovy konania zamietne.

28. Napokon k sťažovateľovmu popisu jednotlivých vykonaných dôkazov, ich rozboru a analýze v súvislosti s inými dôkazmi a spochybňovaniu výpovede svedkov, ktorí vypovedali v jeho neprospech, predovšetkým svedka [REDAKOVANÉ], uvádzajúc pritom, v čom vidí rozpornosť týchto výpovedí s ostatnými dôkazmi, najvyšší súd znova poučil sťažovateľa, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania súd nemôže preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, či sa pri svojom rozhodovaní vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie významnými okolnosťami a obhajobou obvineného, či rešpektoval jednotlivé zásady trestného konania a pod. Najvyšší súd preto konštatoval, že ani tieto sťažovateľom obsérne uvádzané skutočnosti nenapĺňali podmienky obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

29. Vo vzťahu k sťažovateľom vznesenej námietke zaujatosti proti členovi senátu [REDAKOVANÉ] najvyšší súd uviedol, že jej vznesenie až po vyhlásení uznesenia, ktorým sa konanie na prvom stupni skončilo, je bezpredmetné a nie je možné o nej rozhodovať v rámci sťažnostného konania, keďže nemožno rozhodovať o vylúčení alebo nevylúčení z rozhodovania člena senátu, ktorý už o merite danej veci rozhodol. Nič na tom nezmenila ani sťažovateľom namietaná skutočnosť, že o možnosti vzniesť námietku zaujatosti nebol predsedom senátu poučený, pretože, ako vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na špecializovanom trestnom súde 21. októbra 2021, ktorá bola sťažovateľovi doručená a ktorej obsah nenamietal, sťažovateľ bol

poučený okrem iných aj podľa § 31 ods. 1 a 4 a § 32 ods. 6 Trestného poriadku a pritom uviedol, že poučeniu porozumel. Navyše, na verejnom zasadnutí bol prítomný aj obhajca sťažovateľa, s ktorým sa mal možnosť v priebehu verejného zasadnutia radiť, teda mal počas verejného zasadnutia k dispozícii i kvalifikovanú právnu pomoc. Predmetnú sťažnostnú námietku sťažovateľa preto najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

30. Sumarizujúc uvedené skutočnosti, ústavný súd dospel k názoru, že najvyšší súd dostačujúcim a presvedčivým spôsobom odôvodnil nesplnenie podmienok na povolenie obnovy pôvodného konania v trestnej veci sťažovateľa. V napadnutom uznesení nechýba odpoveď na podstatné otázky vo vzťahu k relevantným okolnostiam splnenia podmienok prípustnosti obnovy konania. Najvyšší súd jednoznačne uviedol, že zo strany sťažovateľa neboli vo veci poskytnuté také skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli viesť k inému rozhodnutiu o vine alebo treste v pôvodnom konaní. Pokiaľ došlo k odmietnutiu vykonania niektorého z navrhovaných dôkazov, aj na uvedenú skutočnosť bola sťažovateľovi poskytnutá stručná, ale dostatočne presvedčivá odpoveď. Navyše, ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach uviedol (m. m. I. ÚS 478/2013, IV. ÚS 10/2014), že z práva na spravodlivý súdny proces (súdnu ochranu) nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zakotvuje, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Preto nie je automaticky bez ďalšieho porušením základných práv, ak všeobecný súd nevykoná navrhovaný dôkaz, ale v záujme zachovania základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je žiaduce, aby všeobecný súd nevykonanie navrhovaného dôkazu primerane odôvodnil (m. m. III. ÚS 219/2015). V danej veci sa tak stalo.

31. Najvyšší súd neopomenul zaoberať sa aj sťažovateľom tvrdenou zaujatosťou člena senátu prvostupňového súdu a s touto otázkou sa takisto vysporiadal spôsobom, ktorý nemožno označiť za nelogický alebo iracionálny, prípade za rozporný so znením príslušného zákona – Trestného poriadku.

32. Ústavný súd opäť zdôrazňuje, že pri posúdení v ústavnej sťažnosti namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré konajúci súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je označené uznesenie najvyššieho súdu ústavnoprávne akceptovateľné (m. m. III. ÚS 53/2021). Účelom konania pred ústavným súdom je ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov.

33. Právny záver najvyššieho súdu o potrebe zamietnutia návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania bol založený na racionálnej analýze skutkového stavu a ústavne akceptovateľnom výklade relevantnej právnej úpravy. Jeho odôvodnenie je zrozumiteľné, logické, bez akýchkoľvek vnútorných rozporov. Argumentácia najvyššieho súdu konajúceho v medziach svojej právomoci sa javí v danej veci ako dostatočná a presvedčivá. Nenesie známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Sťažovateľ pritom v podanej ústavnej sťažnosti nedokázal ústavne relevantným spôsobom spochybníť závery, na ktorých najvyšší súd založil napadnuté uznesenie.

34. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom (v preskúmvanej veci najvyšším súdom) by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Podľa ústavného súdu však posúdenie dôvodnosti návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy pôvodného konania v jeho trestnej veci najvyšším súdom, ktorý svojím uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy, osobitne jeho závery, takéto nedostatky nevykazujú.

35. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že výčitky, ktoré sťažovateľ predniesol v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupu všeobecných súdov rozhodujúcich v pôvodnom konaní (o vine a treste), ktorého povolenia obnovy sa svojím návrhom domáhal, t. j. že v ňom bolo porušené jeho právo na obhajobu, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, a na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, ako aj na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, sa svojím pomenovaním presne zhodujú s dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), a i) Trestného poriadku, a teda tieto zjavne nemohli byť predmetom konania o návrhu na povolenie obnovy konania. Preskúmania týchto námietok sa sťažovateľ mohol domáhať iba v dovolacom konaní cestou podaného dovolania.

36. Ústavný súd s otázkou, či „*má byť nahrávané aj pojednávanie o návrhu na obnovu konania*“, odkazuje sťažovateľa na znenie § 61a Trestného poriadku, podľa ktorého hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie, sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Podľa § 402 ods. 1 Trestného poriadku o návrhu na povolenie obnovy konania rozhoduje súd na verejnom zasadnutí.

37. Pretože sťažovateľ s ním položenou otázkou nespájal porušenie žiadneho z ním označených práv ani bližšie túto okolnosť z hľadiska požadovanej ústavnej ochrany (najmä skutkovo) nešpecifikoval, ústavný súd sa touto skutočnosťou nemohol podrobnejšie zaoberať.

38. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

39. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tost 63/2021 zo 7. decembra 2021 a základným právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

40. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že kritériom aplikovateľnosti tohto ustanovenia dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Použitie uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia (pozri záver prvej vety tohto ustanovenia).

41. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch (napr. rozhodnutia vo veciach: Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990; pozri tiež IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02), za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania, pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj Svák, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003. s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60; taktiež Repík, B. Ľudské práva v súdnom konaní. MANZ Bratislava, 1999, s. 62 – 63: „Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu.“, alebo aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 41372/98, Václavík proti Slovensku z 30. 9. 2003].

42. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011) preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd napadnutý postup najvyššieho súdu a jeho rozhodnutie mohol kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inými slovami, v prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

43. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru je možné domáhať sa až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

44. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

45. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 3 a čl. 7 ods. 1 a 2 dohovoru. Zo znenia čl. 6 ods. 3 dohovoru jednoznačne vyplýva, že z jeho úpravy môže profitovať iba osoba aktuálne obvinená z trestného činu, ktorou sťažovateľ v danej chvíli nebol a takisto ochrany čl. 7 dohovoru sa nemožno dovolávať v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, ale len v trestnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o vine a treste, preto neostávalo

iné, iba ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

46. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, ústavný súd uvádza (v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva), že k porušeniu prezumpcie nevinu dôjde, ak výroky príslušnej úradnej osoby, ktoré sa týkajú osoby obvinenej z trestného činu, odrážajú alebo vyjadrujú názor, že je vinná, a to ešte pred tým, ako bola jej vina preukázaná v súlade so zákonom (pozri rozsudok *Daktaras v. Litva* z 10. 10. 2000).

47. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd aj v tejto časti považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú, a to už na prvý pohľad, keďže k porušeniu tohto práva dochádza pri prezumovaní viny v priebehu trestného konania v období pred vydaním konečného rozhodnutia o vine. V danej veci bolo sťažovateľom napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu vydané v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania (na jeho druhom stupni), ktoré bolo evidentne vydané po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutí v merite veci, ktorými bola vina sťažovateľa vyslovená. Zjavne teda nedošlo a ani nemohlo dôjsť k naplneniu podmienok pre vyslovenie porušenia práva ustanoveného týmito článkami ústavy (50 ods. 2) a dohovoru (6 ods. 2) rozhodnutím najvyššieho súdu.

48. Uvedené bolo dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

49. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a jej doplnení, sťažovateľ neprípustný zásah do jeho základných práv podľa čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy jednoznačne spája, resp. odvíja od porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a keďže ústavný porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy najvyšším súdom nezistil, neprichádzalo do úvahy konštatovať ani porušenie označených základných práv, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

50. Napokon k sťažovateľom namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že zmyslom čl. 13 dohovoru je poskytnúť prostriedok nápravy na vnútroštátnej úrovni, ktorý je schopný riešiť podstatu „obhájiteľného tvrdenia“ (angl. „*arguable claim*“, fr. „*grief défendable*“) v zmysle dohovoru a vo vzťahu k nemu poskytnúť primeranú nápravu (pozri *Aksoy proti Turecku*, sťažnosť č. 21987/93, rozsudok z 18. 12. 1996, bod 95). Pojem „opravný prostriedok“ (angl. „*remedy*“) v zmysle čl. 13 však neznamená istotu priaznivého výsledku podaného opravného prostriedku, ale iba jeho dostupnosť pred orgánom kompetentným na preskúmanie jeho podstaty (pozri *Kačmár proti Slovenskej republike*, sťažnosť č. 40290/98, rozsudok z 9. 3. 2004, bod 72 a 73).

51. Z čl. 13 dohovoru teda vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (III. ÚS 38/05).

52. Vzhľadom na dôvody zakladajúce odmietnutie ústavnej sťažnosti v časti namietajúcej porušenie sťažovateľovho práva zaručeného v čl. 6 ods. 1, 2 a 3 a čl. 7 ods. 1 a 2 dohovoru ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru a skutkovým stavom popísaným v ústavnej sťažnosti, ktorý by mohol reálne zakladať dôvod na vyslovenie porušenia tohto práva po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

IV. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

53. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd tak žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

54. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu